

PROTOKÓŁ z XV posiedzenia Rady do Spraw Cyfryzacji, które odbyło się 18 października 2019 roku, o godzinie 11:00 w siedzibie Ministerstwa Cyfryzacji.

Spotkanie z Panią Joanną Baranowską, Zastępcą Dyrektora Departamentu Systemów Państwowych MC oraz Panem Robertem Koślą, Dyrektorem Departamentu Cyberbezpieczeństwa MC dot. bezpieczeństwa zarządzania infrastrukturą IT administracji w kontekście projektu Wspólna Infrastruktura Informatyczna Państwa (WIIP).

Pani Joanna Baranowska, Zastępca Dyrektora Departamentu Systemów Państwowych MC, na wstępie zaznaczyła, że Wspólna Infrastruktura Informatyczna Państwa to projekt, który rozwijał się przez wiele lat. 24 września br. podpisana została [uchwała Rady Ministrów w sprawie inicjatywy „Wspólna Infrastruktura Informatyczna Państwa”](#). Jednocześnie złożony został wniosek o dofinansowanie na realizację pierwszego inicjalnego katalogu usług w ramach Rządowej Chmury Obliczeniowej.

Wspólna Infrastruktura Informatyczna Państwa to zbiór standardów dotyczących :

- bezpieczeństwa systemów informatycznych,
- wymagań pod kątem dostawców świadczących usługi chmurowe,
- wymagań dotyczących infrastruktury na której mają być świadczone usługi chmurowe,
- zapewnienia na rynku takich parametrów świadczenia usług, aby były one konkurencyjne, mogły być realizowane przez wielu dostawców oraz można było na bieżąco rozliczać faktyczne zużycie usług, które są zamówione w ramach chmury.

WIIP to również baza wiedzy o wykorzystywanych licencjach, technologiach oraz o rodzaju danych, które są przetwarzane w systemach.

Pani Dyrektor kontynuując swoją wypowiedź podkreśliła, że najważniejszym elementem w tym projekcie jest usystematyzowanie systemów informatycznych, sklasyfikowanie ich pod kątem danych, które są w systemach przetwarzane.

Wszystkie te elementy będą umieszczone w standardach cyberbezpieczeństwa chmur obliczeniowych, które wynikają z ww. uchwały Rady Ministrów.

W ramach WIIP powstał System Zapewniania Usług Chmurowych (ZUCH). System ten oferuje katalog usług chmury obliczeniowej oraz umożliwia obsługę dostawców i odbiorców usług chmurowych. ZUCH zapewnia realizację procesów zakupowych i dostarczanie usług informatycznych dla całej administracji publicznej. W systemie będzie umieszczony cały arkusz analizy ryzyka systemów, które będą chciały przejść na model chmurowy. Po przejściu takiej klasyfikacji system będzie odpowiednio przydzielany do:

- Rządowej Chmury Obliczeniowej - nadzorowanej przez Ministerstwo Cyfryzacji, której operatorem będzie podmiot nadzorowany przez administrację rządową (na dzień dzisiejszy zadania takie zostały powierzone Centralnemu Ośrodkowi Informatyki),

- publicznych chmur obliczeniowych (jeżeli system będzie miał na tyle dane otwarte/mało wrażliwe). Za pośrednictwem ZUCH, każda jednostka będzie mogła dokonać zakupu wybranych usług chmurowych, katalog usług zostanie wyłoniony w ramach postępowania przetargowego na umowę ramową z wieloma dostawcami komercyjnymi chmur obliczeniowych. Proces zamówienia umowy wykonawczej będzie realizowany bezpośrednio przez klienta - między dostawcą i odbiorcą usług.

Podkreślone zostało, że każda jednostka administracji będzie posiadała swój identyfikator, swój system uprawnień i system uwierzytelniania.

Zaproszony gość podkreślił również, że dostawców usług chmurowych będzie obowiązywał pakiet wymagań dotyczących bezpieczeństwa, podstaw formalno-prawnych i możliwości świadczenia usług. Zaznaczone zostało, że istotne będą również kryteria, jakie będą określone w ramach postępowania przetargowego, w tym między innymi miejsce przetwarzania danych, które jest kluczowe dla zabezpieczenia systemów informatycznych administracji.

Docelowo system ZUCH ma w pełni zautomatyzować system zakupowy, łącznie z wygenerowaniem umowy i elektronicznym jej podpisaniem.

Wskazane zostało, że 10 października br. została opublikowana [pierwsza wersja ZUCHA](#) – na razie jest to strona statyczna, informacyjna, jednak pod koniec grudnia planowane jest wdrożenie funkcjonalności, które będą umożliwiały „wyklikiwanie” poszczególnych usług.

Pani Dyrektor zaznaczyła, że publiczne chmury obliczeniowe będą skierowane w szczególności do mniejszych jednostek administracji - jednostek samorządu terytorialnego. W tym zakresie podjęta została już współpraca z JST. 24 października 2019 r. planowane są pierwsze warsztaty na których zostanie omówiony WIIP pod kątem ww. jednostek.

Odnosząc się do Rządowej Chmury Obliczeniowej wskazane zostało, że ona już funkcjonuje. Obecnie na RChO są postawione trzy systemy Ministerstwa Cyfryzacji oraz dwa systemy zewnętrzne: tj. system Krajowej Szkoły Administracji Publicznej oraz system KPRM. Planowane jest dalsze rozszerzanie używania infrastruktury chmurowej jeszcze zanim powstanie docelowy katalog usług (planowany na styczeń 2021r.). Zgodnie z założeniami w czerwcu 2022r. planuje się świadczenie pełnego pakietu usług dostępnych na rynku.

Pani Dyrektor podkreśliła, że jest bardzo duże zainteresowanie Rządową Chmurą Obliczeniową – skorzystać z infrastruktury chmurowej chciały już Ministerstwo Zdrowia, Ministerstwo Sprawiedliwości, dwa urzędy wojewódzkie i jeden z Wojewódzkich Inspektoratów Ochrony Środowiska.

Pani Dyrektor zaznaczyła również, że najważniejszą kwestią w odniesieniu do Wspólnej Infrastruktury Informatycznej Państwa jest bezpieczeństwo – wskazała, że zgodnie z uchwałą Rady Ministrów w sprawie WIIP w ciągu dwóch miesięcy od dnia wejścia w życie uchwały mają powstać Standardy Cyberbezpieczeństwa Chmur Obliczeniowych, czyli zbiór wymagań prawnych, organizacyjnych i technicznych zapewniających cyberbezpieczeństwo w modelach wdrażania chmur obliczeniowych.

Zaznaczone zostało również, że zgodnie z uchwałą, na rozwój WIIP przewidziana została rezerwa celowa pod nazwą „Finansowanie Inicjatywy Wspólna Infrastruktura Informatyczna Państwa”.

Podkreślono, że będą systemy, które nigdy nie znajdą się w publicznych chmurach obliczeniowych – najbardziej kluczowe systemy informatyczne państwa, rejestry państwowe, systemy, które posiadają komponenty niejawne. Wskazano, że kategorie systemów teleinformatycznych, które mogą korzystać z usług przetwarzania w Rządowej Chmurze Obliczeniowej lub w publicznych chmurach obliczeniowych zostały wskazane w załączniku nr. 2 do uchwały Rady Ministrów w sprawie WIIP.

W toku dyskusji poruszona została kwestia Operatora Chmury Krajowej – podkreślone zostało jednak, że jeśli podmiot ten będzie chciał świadczyć jakiegokolwiek usługi dla administracji publicznej, to będzie musiał stanąć do przetargu zgodnie z wymaganiami Prawa zamówień publicznych, jak każdy inny podmiot komercyjny.

W toku dyskusji pojawiło się pytanie czy do każdego rodzaju usługi będzie wybór wykonawcy spośród tych kandydatów, którzy spełnią wszystkie warunki, czy będzie tak, że do każdej usługi będzie wyłoniony jeden wykonawca. Pani Dyrektor podkreśliła, że docelowo zamówienie będzie realizowane przez jednego dostawcę, który będzie wyłoniony w ramach postępowania na umowę wykonawczą z umowy ramowej – tzn. do umowy ramowej (gotowości świadczenia usług dla administracji) będzie dopuszczonych wielu wykonawców, a zamówienie dla danej jednostki (usługobiorcy) będzie realizowane przez jednego dostawcę usług wyłonionego spośród tych podmiotów, które współpracują z Ministerstwem Cyfryzacji w ramach umowy ramowej. Podkreślono, że z przeprowadzonego dialogu technicznego wynika, że jest kilkanaście firm, które mogą świadczyć tego rodzaju usługi. Wskazane zostało również, że jest cała lista kryteriów, które zostały opracowane z myślą o potencjalnych dostawcach usług, zarówno pod kątem zdolności prawnych, jak i finansowych, odnoszących się do miejsca przetwarzania danych oraz poziomu świadczenia usług. Ocena i analiza ofert należeć będzie do komisji przetargowej.

[Spotkanie z Panem Januszem Cieszyńskim, Podsekretarzem Stanu w Ministerstwie Zdrowia dot. e-zdrowia.](#)

Pan Minister Janusz Cieszyński swoje wystąpienie rozpoczął od tematu e-recept. Przypomniał, że od stycznia 2020 roku recepty będą obowiązkowo wystawiane w postaci elektronicznej. Powiedział, że w ciągu kolejnych miesięcy nastąpić ma pełne wdrożenie recept elektronicznych – już dziś można je realizować we wszystkich aptekach, a kolejne placówki medyczne dołączają do systemu i zaczynają je wystawiać. Wskazane zostało, że rośnie liczba wystawianych e-recept – z końcem sierpnia było ich ok. 150 tysięcy dziennie, obecnie jest to ok. 500 tysięcy dziennie. Co piąta recepta realizowana w aptece to recepta elektroniczna. Minister podkreślił, że liczby te ulegają stałemu zwiększeniu – aktualnie została wdrożona pierwsza wersja systemu, który obsługuje dużą część województw dolnośląskiego i lubuskiego, co na pewno wpłynie na zwiększenie liczby e-recept, dalszy wzrost nastąpi, gdy e-recepty zacząć wystawiać np. warszawskie samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej (SPZOZ). Sytuacja w Polsce porównana została ze statystykami międzynarodowymi – Minister podkreślił, że np. w Wielkiej Brytanii ok. 65-67% recept ma postać elektroniczną po dekadzie od wdrożenia takiego rozwiązania, natomiast w Polsce takiego udziału procentowego e-recept można spodziewać się po ok. 12 miesiącach.

Minister zaznaczył również, że Ministerstwo Zdrowia w połączeniu z Narodowym Funduszem Zdrowia prowadzi stale akcję promującą recepty elektroniczne.

Kolejnym poruszonym tematem było e-skierowanie. E-skierowanie jest cyfrową wersją dotychczasowego papierowego skierowania – jest to projekt o tyle trudniejszy, że w systemie musi być zarówno podmiot wystawiający elektroniczne skierowanie, jak i podmiot je później realizujący. Od 1 stycznia 2021 roku skierowania będą obowiązkowo wystawiane w postaci elektronicznej. Aktualnie zakończył się pilotaż, a najbliższy rok ma być okresem wdrożeniowym dla e-skierowania, przy czym co istotne w tym czasie możliwa będzie sytuacja, gdy e-skierowanie zostanie wystawione przez podmiot będący już w systemie, a realizowane przez podmiot jeszcze niepodłączony. Podkreślone zostało również, że e-skierowania mają ułatwić pacjentowi poruszanie się w systemie zdrowia – pacjent wychodząc od jednego lekarza będzie mieć już umówioną kolejną wizytę (termin) w swojej ścieżce leczenia, będzie wychodził od jednego lekarza dokładnie wiedząc, jaki jest kolejny krok jego terapii.

Minister podkreślił, że trwają również prace dotyczące zmian w regulacjach z zakresu dokumentacji medycznej, by nie było sytuacji, gdy procesy papierowe zostaną scyfryzowane bez koniecznych zmian w przepisach. Podkreślone zostało, że prowadzenie Elektronicznej Dokumentacji Medycznej będzie wymagało znacznie mniej biurokracji niż jest to w sytuacji, gdy dokumentacja jest prowadzona papierowo.

Minister wskazał, że dużym wyzwaniem na kolejną kadencję Sejmu jest kwestia tzw. harmonogramów świadczeń, czyli możliwości rejestracji online do poradni – to jest zmiana najbardziej oczekiwana przez obywateli. Wymaga ona jednak istotnych zmian organizacyjnych i przejścia wszystkich podmiotów na prowadzenie rejestracji online, podczas gdy obecnie w dużej części poradni funkcjonują papierowe harmonogramy świadczeń.

Minister zauważył również, że liderami cyfryzacji są placówki niepubliczne, co jest dużym wyzwaniem.

Minister wskazał również, że żeby zachęcić lekarzy do korzystania z elektronicznej procesów związanych z usługami medycznymi (np. wystawianie e-recept czy elektronicznych zwolnień lekarskich) przygotowana została bezpłatna aplikacja gabinet.gov.pl skierowana do usługodawców i ich personelu medycznego.

W toku dyskusji poruszono temat identyfikacji elektronicznej w systemach zdrowia, w tym kwestii wykorzystania e-dowodu – podkreślone zostało, że Komisja Europejska wykazała konieczność integracji e-dowodu z systemami ochrony służby zdrowia. Minister zauważył, że najbardziej istotnym rozwiązaniem, nad którym trwają prace, jest udostępnienie możliwości integrowania się z e-dowodem dla oprogramowania komercyjnego, które obsługuje podmioty lecznicze – by np. móc zrealizować w aptece e-receptę nie poprzez przekazywanie czterocyfrowego kodu otrzymanego SMSem i numeru PESEL, tylko poprzez przyłożenie do czytnika e-dowodu (osoba w takim wypadku w bezpieczny sposób identyfikuje się w aptece, a farmaceuta na podstawie takiej identyfikacji ma możliwość uzyskania z systemu informacji o wystawionych receptach). Rozwiązanie takie byłoby dogodne dla osób mniej zaawansowanych technologicznie. Podkreślone zostało, że w kwestii identyfikacji elektronicznej w systemach zdrowia dobrze byłoby nawiązać kontakt z Prezesem Urzędu Ochrony Danych Osobowych, bo jest to jednak zagadnienie związane z danymi wrażliwymi.

Postanowione zostało, że Rada zajmie się jeszcze tematem architektury informacyjnej systemu zdrowia.

Dyskusja wewnętrzna na temat rekomendacji Rady dotyczących finansowania projektów cyfrowych za pomocą programów operacyjnych nowej perspektywy budżetowej UE lat 2021-2027 – Pan Krzysztof Głomb.

Wskazane zostało, że trwają prace nad dokumentem będącym rekomendacjami Rady w zakresie finansowania projektów cyfrowych za pomocą programów operacyjnych nowej perspektywy budżetowej UE lat 2021-2027. Planowane jest rozpatrzenie go na kolejnym posiedzeniu Rady ds. Cyfryzacji. Wiceprzewodniczący poprosił pozostałych członków Rady o przesyłanie ostatecznych uwag i opinii.

Wolne wnioski.

Przewodniczący wskazał, że odbył spotkanie z przedstawicielami firmy Ericsson, podczas którego poruszane były kwestie związane z wdrożeniem 5G. Wskazane zostało, że firma jest otwarta na udzielenie odpowiedzi na interesujące Radę pytania – członkowie Rady zostali poproszeni o przesyłanie takich pytań do Przewodniczącego.

Poruszony został temat planów związanych z wprowadzeniem Centralnej Informacji Emerytalnej. Członkowie Rady zdecydowali zaprosić na kolejne posiedzenie przedstawicieli podmiotów zaangażowanych w przygotowanie tego projektu.

Podsumowane zostały prace nad uchwałą dotyczącą Muzeum Historii Komputerów i Informatyki. Sekretariat Rady poinformował, że w głosowaniu wzięło udział 12 członków Rady, z czego oddano 11 głosów „za” i 1 głos „wstrzymuję się”. Uchwała została przyjęta.

Uczestnicy posiedzenia:

Członkowie Rady:

1. Joanna Adamczyk
2. Izabela Albrycht
3. Krzysztof Dyki
4. Krzysztof Głomb - Wiceprzewodniczący
5. Agnieszka Gryszczyńska
6. Michał Kanownik
7. Tomasz Łukawski
8. Dariusz Milka
9. Józef Orzeł - Przewodniczący
10. Sebastian Szymański

Zaproszeni goście:

11. Janusz Cieszyński, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Zdrowia
12. Joanna Baranowska, Zastępca Dyrektora Departamentu Systemów Państwowych w MC
13. Robert Kośla, Dyrektor Departamentu Cyberbezpieczeństwa w MC

Sekretariat Rady i pracownicy Ministerstwa Cyfryzacji:

14. Jacek Paziewski, Dyrektor Biura Analiz i Projektów Strategicznych w MC
15. Monika Skrzyńska, Zastępca Dyrektora Biura Ministra w MC
16. Katarzyna Stopińska MC
17. Justyna Grzegorek MC